

โครงการจิตอาสา-ยศ.: พัฒนาคน-พัฒนางาน
Volunteer Project : Human Development and Jobs

ชันษา สีแดง ศุภวรรณ อาจกล้า
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ e-mail: chansa.s@cmu.ac.th

บทคัดย่อ

โครงการจิตอาสา-ยศ. : พัฒนาคน-พัฒนางาน สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีจิตสำนึกในการช่วยเหลือสังคม โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษากองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (ยศ.) และเพื่อให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมโดยการทำงานร่วมกับบุคลากรของห้องสมุด เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีและสร้างทัศนคติที่ดีต่อบุคลากรในห้องสมุด ทำให้นักศึกษามีจิตสำนึกรักห้องสมุดและเข้าใจงานห้องสมุดมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นช่องทางการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดด้วยอีกทางหนึ่ง ทั้งนี้ จากการดำเนินงานโครงการจิตอาสาในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา มีนักศึกษาให้ความสนใจเข้าร่วมทั้งหมดจำนวน 378 คน สำหรับปี 2560 มีนักศึกษาสนใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน 80 คน

ผลการประเมินความต้องการและความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมโครงการฯ พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก นักศึกษาได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมคือ สามารถเก็บชั่วโมงยศ. และได้ฝึกประสบการณ์ในการทำงานซึ่งนักศึกษาไม่สามารถหาได้จากการเรียนการสอนในห้องเรียนทั่วไป สำหรับห้องสมุดได้รับประโยชน์จากกิจกรรมโครงการฯ คือ ช่วยให้งานที่ต้องใช้คนมากและต้องการคนที่มีความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำเร็จลงได้ในเวลาอันสั้น แก้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรได้ อีกทั้งยังช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างห้องสมุดและนักศึกษา

คำสำคัญ:

นักศึกษา ยศ., นักศึกษาช่วยงานห้องสมุด, จิตอาสา , อาสาสมัคร, งานบริการสารนิเทศ

Abstract

Volunteer Project: Human development and jobs of Chiang Mai University Library. The project objective is to encourage student volunteerism focusing on students with tuition loan from Student Loan Fund, Ministry of Finance. Indirect benefits of the project are to make students collaborate with library, to build good relationships and a positive

attitude towards staff in the library. Students have a thorough understanding library work. Moreover, the project is also a channel for library public relations. In the past three years, 378 students participated in the volunteer project at Chiang Mai University Library with 80 students joined in 2017.

The result shows the high level of satisfaction. While all students complete loan fund timesheet, they gained several librarian experiences which cannot be learned from classes. In the other side, the library solved a problem of staff shortage especially those with new information technology skill. The relationship between the library and students also improved.

Keyword:

Student Loan Fund, Volunteer, Library Volunteer

บทนำ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีภารกิจหลักในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้ที่มีคุณภาพต่อการฝึกฝนตน อยู่เสมอ เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตสาธารณะ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ม.ป.ป.) สำนักหอสมุด โดยงานบริการสารนิเทศ ได้เล็งเห็นความสำคัญต่อการสร้างจิตสำนึกการช่วยเหลือสังคมให้กับนักศึกษา จึงได้จัดทำโครงการจิตอาสา-กยศ. : พัฒนาคน-พัฒนางานขึ้น เพื่อให้ให้นักศึกษากองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา(กยศ.) และ กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) ได้มีพื้นที่ในการมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมและมีจิตอาสา สร้างจิตสำนึกต่อสังคมและความรับผิดชอบต่อภาระหนี้สินกองทุน อีกทั้ง ยังเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เข้ามา ช่วยงานห้องสมุดในช่วงปิดภาคการศึกษา ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ฝึกประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับบุคลากร ห้องสมุด อันเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษา กับห้องสมุด และความผูกพันของนักศึกษาที่มี ห้องสมุดและมหาวิทยาลัย โครงการนี้ นอกจากจะทำให้ได้งานห้องสมุด และช่วยงานบุคลากรของห้องสมุดในเรื่อง การเตรียมความพร้อมในการให้บริการก่อนการเปิดภาคเรียนแล้ว ยังช่วยให้นักศึกษาได้เข้าร่วมโครงการได้รับประโยชน์ จากการบันทึกชั่วโมงการทำงานด้วย โครงการดังกล่าว จึงเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตัวนักศึกษา และต่องาน ของสำนักหอสมุด

ตามประกาศคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเป็นผู้ขาดแคลนทุน ทรัพย์และคุณสมบัติของผู้กู้ยืมเงิน (กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา, 2560) กำหนดให้เป็นผู้ที่ทำประโยชน์ต่อสังคม หรือสาธารณะในระหว่างปีการศึกษา ก่อนหน้าปีการศึกษาที่จะขอกู้ยืม โดยมีหลักฐานการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมที่มี ประโยชน์ต่อสังคมหรือสาธารณะที่น่าเชื่อถือ นักศึกษาที่เข้าร่วมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มีข้อกำหนด ในการรับทุนการศึกษา โดยเงื่อนไขในการรับทุนคือการทำงานจิตอาสาตอบแทนสังคม จำนวนปีการศึกษาละ 36 ชั่วโมง ซึ่งสามารถเป็นงานในกรณีที่นักศึกษาได้รับทุนสังกัด หรือจากหน่วยงานอื่นภายในมหาวิทยาลัย หรือภายนอก มหาวิทยาลัยก็ได้ และเมื่อทำงานแล้ว จะได้รับการบันทึกชั่วโมงการทำงานในเอกสารหลักฐานการทำงาน

งานบริการสารนิเทศ เป็นฐานงานหนึ่งของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในการรองรับงานของนักศึกษา กยศ. โดยเริ่ม จากนักศึกษา กยศ. ต้องการเก็บชั่วโมงการทำงานตามเงื่อนไขการรับทุนการศึกษา ในระยะเริ่มโครงการระยะแรก งานในปี 2558 งานบริการสารนิเทศ จัดให้นักศึกษาช่วยงานที่ศูนย์ข้อมูลวัฒนธรรมอเมริกัน ซึ่งมีลักษณะงานที่ไม่ใช่

งานประจำ ปฏิบัติเป็นครั้ง ๆ ไป เช่น การจัดนิทรรศการ การเตรียมกิจกรรมร่วมกับชมรม American Study Club ต่อมาต้นปี 2559 สำนักหอสมุด โดยงานระบบคอมพิวเตอร์ได้พัฒนาแอปพลิเคชัน Book Inventory เพื่อช่วยในการสำรวจทรัพยากรสารสนเทศขึ้น งานบริการสารนิเทศ และงานศูนย์สนเทศภาคเหนือ จึงมีความประสงค์จะทดลองใช้แอปพลิเคชันดังกล่าว ซึ่งการสำรวจหนังสือโดยปกติจะเป็นงานระดมบุคลากรจำนวนมากและใช้ระยะเวลานานในช่วงปิดภาคเรียน จึงเป็นการเหมาะสมกับการช่วยงานของนักศึกษาภายในงานบริการสารนิเทศ จึงวางแผนงานและเปิดรับสมัครนักศึกษาช่วยงาน ในเดือนพฤศจิกายน 2559 โดยให้ผู้ที่สนใจสามารถสมัครเข้าร่วมโครงการแจ้งรายชื่อ พร้อมทั้งวันและช่วงเวลาที่จะสะดวกมาทำงานผ่านทาง e-mail และ Facebook Fanpage ของสำนักหอสมุด และในเดือนพฤษภาคมปี 2560 สำนักหอสมุดได้มีการเปิดให้ผู้สมัครเข้าร่วมโครงการจิตอาสาช่วยงานสำนักหอสมุด โดยผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมสามารถลงทะเบียนในฐานข้อมูล Activities Database ซึ่งเป็นระบบที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลนักศึกษาเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการข้อมูลผู้เข้าร่วมกิจกรรมและแจ้งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการหรือข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในภายหลัง โครงการจิตอาสา-กยศ. ของสำนักหอสมุด จึงมีนักศึกษาให้ความสนใจเข้าร่วมอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นงานลักษณะอาสาสมัครทำงาน โดยสำนักหอสมุดมิได้จ่ายค่าตอบแทน แต่นักศึกษาสามารถบันทึกเป็นชั่วโมงการทำงาน (กยศ.) ได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีจิตสำนึกในการช่วยเหลือสังคม
2. เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาและห้องสมุด
3. เพื่อให้บุคลากรสำนักหอสมุดสามารถทำงานในการเตรียมความพร้อมสำหรับเปิดภาคเรียนได้ทันเวลา

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

1. ศึกษาปัญหาและงานภายในห้องสมุดที่นักศึกษาสามารถช่วยได้
2. วางแผนการทำงานร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
3. มอบหมายความรับผิดชอบและแบ่งงานในการดูแลนักศึกษาจิตอาสา ซึ่งลักษณะงานที่ได้มอบหมาย มีดังนี้
 - 3.1 พิมพ์ต้นฉบับหนังสือเพื่อผลิตหนังสืออักษรเบรลล์เพื่อผู้พิการทางสายตา โดยมอบหมายให้นักศึกษาจัดทำต้นฉบับ ซึ่งเป็นหนังสือที่นักศึกษาคัดเลือกจากหนังสือที่ห้องสมุดมีให้บริการ นำมาพิมพ์และสร้างงานในรูปแบบของไฟล์ต้นฉบับเพื่อส่งให้โรงเรียนสอนคนตาบอดนำไปผลิตหนังสืออักษรเบรลล์
 - 3.2 สำรวจหนังสือผ่านแอปพลิเคชัน Book Inventory จากนวัตกรรมการผลิตแอปพลิเคชันของสำนักหอสมุด ลักษณะงานประกอบด้วย การติดตั้งแอปพลิเคชันที่โทรศัพท์สมาร์ทโฟนในระบบปฏิบัติการ Android และเปิดโปรแกรมเพื่อสแกนบาร์โค้ดของหนังสือที่อยู่บนชั้นครึ่งละเล่ม หากสแกนแล้วปรากฏข้อความไม่พบข้อมูลในระบบ ให้นำหนังสือเล่มนั้นออกจากชั้น และรวบรวมส่งให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดเพื่อทำการตรวจสอบ สำหรับผู้ที่ไม่มีอุปกรณ์ระบบปฏิบัติการ Android ให้ทำหน้าที่ช่วยเปิดหนังสือเพื่อสแกนและเรียงหนังสือขึ้นชั้น
 - 3.3 ตรวจสอบค่า Cited Half Life ของวารสารภาษาต่างประเทศฉบับเย็บเล่ม โดยใช้ฐานข้อมูล Web of Science ในการตรวจสอบ
 - 3.4 หาแหล่งวารสารทั้งไทยและภาษาอังกฤษ โดยสืบค้นจากเว็บไซต์ เช่น World Cat ห้องสมุดไทย และแหล่งอื่น ๆ

3.5 ทำป้าย Classification label ลักษณะงานจะเป็นงานกึ่งใช้ฝีมือ ได้แก่ การตัดฟิวเจอร์บอร์ด การตัดและตกแต่งสติ๊กเกอร์ การจัดเรียงป้าย และการติดป้ายที่ขึ้นหนังสือ

3.6 ลบรอยขีดฆ่าในหนังสือ มอบหมายให้นักศึกษาเปิดหนังสือที่เรียงอยู่บนชั้น ดูภายในตัวเล่มทีละเล่มทีละหน้า หากมีรอยขีดฆ่าด้วยดินสอให้ใช้ยางลบในการลบ

3.7 การดาวน์โหลดหน้าปกหนังสือ เนื่องจากสำนักหอสมุดได้จัดบริการแนะนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นประจำทุกเดือน โดยการพิมพ์ภาพหน้าปกหนังสือติดกับแผ่นพลาสติกถูกผูก และสร้าง QR Code ติดที่หน้าปก เพื่อให้ผู้สนใจสามารถเข้าถึงไฟล์เอกสารได้สะดวก รวมถึงสำนักหอสมุดยังใช้ในการจัดเก็บสถิติการสแกนอ่านไฟล์ของผู้ใช้เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงการให้บริการ ลักษณะงานที่มอบหมายให้นักศึกษาจิตอาสา ได้แก่

3.7.1 บันทึกรูปภาพหน้าปกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) เก็บไว้ในโฟลเดอร์และไฟล์ที่ได้จัดเตรียมไว้

3.7.2 สร้าง QR Code จากฐานข้อมูลทำงานระบบคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดพัฒนาขึ้น เพื่อจัดเก็บสถิติการเข้าใช้

4. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์โครงการและเปิดรับสมัครนักศึกษาโครงการผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ เว็บไซต์สำนักหอสมุด Facebook Fanpage Twitter Instagram และติดป้ายประกาศประชาสัมพันธ์ภายในห้องสมุด โดยนักศึกษาลงทะเบียนเพื่อแจ้งชื่อและเลือกช่วงเวลาการปฏิบัติงานที่ฐานข้อมูล Activities Database

5. จัดเตรียมเนื้อหาหรือคู่มือสำหรับการปฏิบัติงานแก่นักศึกษา

6. คัดเลือกนักศึกษาที่สมัครเข้าร่วมโครงการ

7. จัดทำตารางปฏิบัติงาน

8. ประชุมทำความเข้าใจและการอธิบายงานก่อนการปฏิบัติงานจริง

9. ควบคุมการปฏิบัติงาน และตรวจสอบเนื้อหาที่นักศึกษาปฏิบัติ

10. หลังจากสิ้นสุดโครงการ จัดส่งแบบประเมินความต้องการและความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม

11. สรุปผลการประเมินและนำผลการประเมินเข้าที่ประชุมบรรณารักษ์งานบริการสารสนเทศ เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น เพื่อพัฒนาการดำเนินงานตามโครงการในปีถัดไป

ผลการศึกษา

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ดำเนินการประชาสัมพันธ์และจัดทำโครงการฯ อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2558 – 2560 มีนักศึกษาสนใจสมัครเข้าร่วมโครงการ ปี 2558 จำนวน 95 คน ปี 2559 จำนวน 203 คน และปี 2560 จำนวน 80 คน โดยงานที่สำนักหอสมุดมอบหมายให้นักศึกษาที่ผ่านมา ส่งผลต่อความสำเร็จของงาน เป็นผลงานเชิงประจักษ์ และส่งผลต่อการสร้างจิตอาสาต่อสังคม ซึ่งจากการดำเนินงานพบว่า นักศึกษาสามารถช่วยให้งานที่ต้องใช้บุคลากรจำนวนมาก และงานที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานมาก รวมถึงให้งานที่ต้องการคนที่มีความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถสำเร็จลงได้ในเวลาอันสั้น ดังนี้

1. งานพิมพ์ต้นฉบับหนังสือเพื่อผลิตหนังสืออักษรเบรลล์เพื่อผู้พิการทางสายตา โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชูปถัมภ์ โครงการนี้มีนักศึกษาที่ดำเนินการจัดทำ จำนวน 95 คน แบ่งเป็นกลุ่มนักศึกษาที่จัดทำต้นฉบับหนังสือ 30 คน และจัดพิมพ์ต้นฉบับพจนานุกรมฉบับภาษาอังกฤษ-ไทย 65 คน นักศึกษาสามารถจัดทำต้นฉบับหนังสือจำนวน 30 ชื่อเรื่อง หรือจำนวนการพิมพ์ต้นฉบับขนาด A4 จำนวน 500 หน้า การจัดพิมพ์

ต้นฉบับพจนานุกรมฉบับภาษาอังกฤษ-ไทย จำนวน 2 เล่ม จำนวนต้นฉบับ 1,000 หน้า A4 คิดเป็นชั่วโมงการทำงานทั้งสิ้น 760 ชั่วโมง และสามารถสร้างงานในรูปแบบของไฟล์ต้นฉบับให้โรงเรียนสอนคนตาบอดได้โดยใช้ระยะเวลาประมาณ 2 เดือน

2. **งานสำรวจหนังสือผ่านแอปพลิเคชัน Book Inventory** มีนักศึกษาปฏิบัติงาน จำนวน 203 คน คิดเป็นจำนวนชั่วโมงการทำงานทั้งสิ้น 1,218 ชั่วโมง ดำเนินการสำรวจหนังสือคอลเล็กชันภาคเหนือจำนวน 24,251 เล่ม คอลเล็กชันสิ่งพิมพ์รัฐบาลจำนวน 44,162 เล่ม สิ่งพิมพ์ทั่วไปภาษาไทยหมวด 700-900 จำนวน 33,269 เล่ม สิ่งพิมพ์ทั่วไปภาษาต่างประเทศจำนวน 61,756 เล่ม สามารถสร้างงานการสำรวจหนังสือ รวมทั้งสิ้นจำนวน 163,438 เล่ม โดยมีหนังสือที่สแกนแล้วพบข้อมูลไม่ตรงกับในระบบ จำนวน 1,753 เล่ม ในจำนวนดังกล่าว ได้นำไปเข้ากระบวนการตรวจสอบระเบียบบรรณานุกรมในระบบห้องสมุดอัตโนมัติ เพื่อหาสาเหตุและแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

3. **งานตรวจสอบค่า Cited Half Life ของวารสารภาษาต่างประเทศฉบับเย็บเล่ม** โดยใช้ฐานข้อมูล Web of Science จำนวนวารสาร 303 ชื่อ มีนักศึกษาปฏิบัติงาน จำนวน 23 คน ระยะเวลาการทำงาน 2 วัน คิดเป็นชั่วโมงการทำงาน 92 ชั่วโมง ซึ่งห้องสมุดได้นำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการจัดการการให้บริการวารสารบนชั้นวารสาร และการนำวารสารที่ไม่มีการใช้งานออกจากชั้นเพื่อคัดแยกและนำไปจัดเก็บในส่วนของสิ่งพิมพ์ที่มีการใช้งานน้อยหรือดำเนินการตามกระบวนการจัดการทรัพยากรสารสนเทศต่อไป

4. **งานหาแหล่งวารสารทั้งไทยและภาษาอังกฤษ** เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด โดยสืบค้นจากแหล่งทดแทนต่างๆ เช่น World Cat ห้องสมุดไทย และจากแหล่งทดแทนออนไลน์อื่นๆ จำนวนรวมทั้ง 1,130 ชื่อเรื่อง มีนักศึกษาจำนวน 25 คน ระยะเวลาการทำงาน 3 วัน คิดเป็นชั่วโมงการทำงาน 100 ชั่วโมง ห้องสมุดได้นำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการจัดการวารสาร ตอบคำถามเพื่อช่วยการค้นคว้าในการชี้แนะแหล่งสารสนเทศเพิ่มเติม และการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

5. **งานทำป้าย Classification label** เพื่อบอกขอบเขตเนื้อหาของหนังสือที่อยู่บนชั้นหนังสือ เป็นการอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ใช้บริการที่ต้องการเดินดูหนังสือที่อยู่ตามชั้นหนังสือในเรื่องที่ต้องการอย่างกว้าง ๆ ลักษณะงานจะเป็นงานกึ่งใช้ฝีมือ ได้แก่ การตัดฟิวเจอร์บอร์ด การตัดและตกแต่งสติ๊กเกอร์ การจัดเรียงป้าย และการติดป้ายที่ชั้นหนังสือ นักศึกษาจิตอาสา จำนวน 4 คน สลับหมุนเวียนทำงาน โดยใช้เวลาประมาณ 30 ชั่วโมง ระยะเวลาการทำงาน 5 วัน

6. **งานลบรอยขีดฆ่าในหนังสือ** ในกรณีที่งานที่จัดเตรียมไว้มีจำนวนผู้ช่วยงานที่เพียงพอ งานบริการสารนิเทศจะนำหนังสือที่มีรอยขีดฆ่าให้นักศึกษาพร้อมอุปกรณ์สำหรับลบให้กับนักศึกษา งานลักษณะนี้ นอกจากจะช่วยให้ห้องสมุดดูแลหนังสือให้อยู่ในสภาพที่สะอาดเรียบร้อยแล้ว ยังเป็นการสร้างจิตสำนึกให้นักศึกษาเห็นถึงสิ่งที่ไม่ควรประพฤติในการใช้สิ่งของที่เป็นสาธารณะอีกด้วย จำนวนนักศึกษาที่ได้รับมอบหมายงานนี้มีจำนวน 15 คน สามารถทำความสะอาดหนังสือได้ 75 เล่ม โดยใช้เวลาประมาณ 75 ชั่วโมง

7. **งานดาวน์โหลดหน้าปกหนังสือ** งานส่วนนี้มีการแบ่งนักศึกษาปฏิบัติงาน 2 ส่วน คือ การบันทึกรูปภาพหน้าปกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) เพื่อจัดเตรียมไฟล์สำหรับการจัดทำ QR Code และ การสร้าง QR Code งานบันทึกรูปภาพมีนักศึกษาปฏิบัติงานจำนวน 10 คน สามารถบันทึกรูปภาพและจัดทำรายละเอียดขอไปยังฐานข้อมูลได้ 5,030 ชื่อเรื่อง รวมใช้เวลาในการจัดทำทั้งสิ้นประมาณ 300 ชั่วโมง สำหรับนักศึกษากลุ่มที่สร้าง QR Code มีจำนวน 5 คน สามารถสร้างได้ 4,920 ไฟล์ ใช้เวลาประมาณ 75 ชั่วโมง

อภิปรายผล

จากการสำรวจและประเมินผลความต้องการและความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการจิตอาสาประจำปี 2560 จำนวน 80 คน และร่วมตอบแบบประเมิน จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 82.50 พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเป็นเพศหญิงมากที่สุด ร้อยละ 74.24 (49 คน) รองลงมาเป็นเพศชาย ร้อยละ 25.76 (17 คน) ช่องทางการรับรู้ข่าวสารโครงการจิตอาสาของสำนักหอสมุด โดยจำแนกตามช่องทางต่าง ๆ ตามลำดับ ดังนี้ นักศึกษาโครงการจิตอาสารับรู้ข่าวสารทาง Facebook ร้อยละ 71.21 เพื่อน/คนรู้จักแนะนำ ร้อยละ 53.03 จากเว็บไซต์สำนักหอสมุด ร้อยละ 31.81 จาก Poster ประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 9.09 และจากช่องทางประชาสัมพันธ์อื่น ๆ ได้แก่ แอปพลิเคชัน CMU Mobile บุคลากรในคณะแนะนำ และจากงานกิจกรรมนักศึกษา สาเหตุที่เข้าร่วมโครงการสูงสุด ได้แก่ ต้องการเก็บชั่วโมงการทำงาน กยศ. ร้อยละ 95.45 รองลงมาต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ร้อยละ 43.93 ต้องการหาประสบการณ์การทำงาน ร้อยละ 36.36 และต้องการความรู้เกี่ยวกับห้องสมุด ร้อยละ 12.12 ตามลำดับ

ความต้องการและประเภทงานจิตอาสาที่นักศึกษาต้องการปฏิบัติมากที่สุด ตามลำดับ ดังนี้ ส่วนใหญ่ร้อยละ 62.12 ต้องการการสำรวจชั้นหนังสือ รองลงมาร้อยละ 59.09 ต้องการงานพิมพ์เอกสาร ร้อยละ 54.54 ต้องการงานจัดเรียงหนังสือ ร้อยละ 36.36 ต้องการงานฝีมือ/งานตกแต่ง ร้อยละ 22.72 ต้องการงานขนย้ายเอกสาร ร้อยละ 21.21 ต้องการงานสำเนาเอกสาร และร้อยละ 19.69 ต้องการงานอนุรักษ์เอกสาร

ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อโครงการจิตอาสาของสำนักหอสมุด เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.29) ตามลำดับ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้ดูแล (ค่าเฉลี่ย = 4.42) รองลงมาช่วงเวลาในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย = 4.41) งานที่ได้รับมอบหมาย (ค่าเฉลี่ย = 4.35) เครื่องมือและอุปกรณ์ขณะปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย = 4.26) การลงทะเบียน (ค่าเฉลี่ย = 4.09) และการประชาสัมพันธ์การรับสมัคร (ค่าเฉลี่ย = 3.89) สำหรับคำถามการกลับเข้าร่วมโครงการซ้ำในปีต่อไป ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด จากจำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 66 ราย มีผู้ประสงค์เข้าร่วมโครงการซ้ำ 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 60 สำหรับผู้ที่ไม่ประสงค์เข้าร่วมโครงการจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 7 โดยให้เหตุผลที่ไม่เข้าร่วม คือ ไม่ประสงค์เก็บข้อมูลเนื่องจากจบการศึกษาและไม่ว่าง มีผู้ไม่เสนอแนะในคำถามนี้จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 27 และผู้ที่ยังไม่แน่ใจว่าจะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมโครงการอีก จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 6

ข้อเสนอแนะ

หลังจากห้องสมุดได้ดำเนินการโครงการจิตอาสา-กยศ. : พัฒนาคน-พัฒนางานแล้วนั้น เมื่อสอบถามนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่า ยังมีนักศึกษาบางคนที่ยังไม่เข้าร่วมโครงการไม่ทัน ต้องการที่จะลงทะเบียนนอกช่วงเวลาการเปิดรับสมัคร เนื่องจากไม่ทราบข่าวการประชาสัมพันธ์จากห้องสมุดในช่วงของการลงทะเบียนเพื่อเข้าร่วม ดังนั้นห้องสมุดจึงควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้มากยิ่งขึ้น และหากมีโอกาสควรให้นักศึกษาสามารถมาทำงานได้นอกเหนือจากเวลาที่กำหนด จากข้อเสนอแนะนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้ห้องสมุดจัดกิจกรรมโครงการจิตอาสาเป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะช่วงปิดภาคการศึกษา

การนำไปใช้ประโยชน์

โครงการจิตอาสา-กยศ. : พัฒนาคน-พัฒนางาน เป็นโครงการหรือกิจกรรมที่มีประโยชน์กับนักศึกษาห้องสมุดและมหาวิทยาลัย ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อนักศึกษา

- 1.1 สามารถบันทึกชั่วโมงการทำงานตามเงื่อนไขการรับทุนการศึกษาของกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)
- 1.2 นักศึกษาได้ทำงานร่วมกับบุคลากรของห้องสมุด เป็นการสร้างความสัมพันธ์และทัศนคติที่ดีต่อบุคลากรของห้องสมุด
- 1.3 ได้รับความรู้เกี่ยวกับงานห้องสมุด และสามารถนำความรู้และทักษะเกี่ยวกับสารสนเทศไปใช้ในการเรียน และการทำงานในอนาคต
- 1.4 ได้ฝึกประสบการณ์การทำงานร่วมกับผู้อื่น ฝึกทักษะการบริหารเวลา และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- 1.5 ได้รับการปลูกฝังการมีจิตสำนึกต่อสังคม เป็นการสร้างคนที่มีจิตสาธารณะ

2. ประโยชน์ต่อห้องสมุด

- 2.1 สำนักหอสมุด สามารถดำเนินงานในลักษณะที่ต้องใช้บุคลากรจำนวนมาก โดยใช้นักศึกษา ช่วยเหลือและงานสำเร็จได้ในเวลาอันสั้น นับเป็นการสร้างงานของสำนักหอสมุดให้แล้วเสร็จ โดยไม่ใช้งบประมาณใดๆ
- 2.2 บุคลากรพี่เลี้ยงของสำนักหอสมุด ได้มีโอกาสทบทวนกระบวนการทำงาน
- 2.3 ห้องสมุดได้เสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อนักศึกษา ส่งผลให้เกิดความผูกพันต่อห้องสมุดทัศนคติที่ดีต่อบุคลากรในห้องสมุด
- 2.4 ห้องสมุดสามารถใช้โครงการนี้เป็นช่องทางการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด

3. ประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยได้เป็นแหล่งงานให้กับนักศึกษา กยศ. ในช่วงปิดภาคเรียน เป็นสถานที่ช่วยปลูกฝังจิตสำนึกให้นักศึกษา รู้จักทำตนให้เป็นประโยชน์ มีความเสียสละ และมีจิตสาธารณะในการสร้างสรรค์สังคมหรือสาธารณะให้อยู่ร่วมกัน เป็นแหล่งเรียนรู้จากการปฏิบัติงานในชีวิตจริง ซึ่งเป็นสิ่งที่นักศึกษาไม่สามารถหาได้จากการเรียนการสอนในห้องเรียนทั่วไป

รายการอ้างอิง

- กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. (2560). ประกาศคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเป็นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และคุณสมบัติของผู้กู้ยืมเงิน. Retrieved from <https://www.studentloan.or.th/index.php/knowledge>
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (ม.ป.ป.). เกี่ยวกับบมข. Retrieved from <https://www.cmu.ac.th/aboutcmu.php?id=2>